

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.589/2019/9. szám

A felperes:

felperes neve

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Ütő-Siklódi Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Ütő-Siklódi Zoltán ügyvéd)

Az alperes:

alperes neve

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Pintér & Szabó Ügyvédi Iroda

A per tárgya:

Szerződés érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 4.P.20.297/2018/9. szám

A fellebbezést benyújtó fél:

Felperes 4.P.20.297/2018/10. szám

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 31 750 (harmincegyezer-hétszázötven) Ft másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak az adóhatóság felhívására 48 000 (negyven-nyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes, mint adós és az alperes, mint hitelező 2007. május 25-én lakásvásárlási kölcsönszerződést kötöttek, amelyben az alperes 118 833,03 CHF-nek megfelelő 17 800 000 Ft összegű kölcsön folyósítását vállalta a **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlan vétele céljából. A szerződés szerint a kölcsön futamideje 336 hónap, a törlesztőrészlet havi összege 581,76 CHF, ami a 152,25 Ft/CHF deviza átváltási árfolyam alapján 88 550 Ft-ot tett ki. A kölcsön kamatlábát évi 3,9 %-ban, a teljes hiteldíjmutatót (THM) évi 5,61 %-ban határozták meg.
- [2] A kölcsönszerződés törlesztésre vonatkozó V.4. pontja szerint a havi törlesztőrészlet esedékességének a napján a lakossági ügyfelekre érvényes, a havi törlesztőrészlet esedékességét két banki munkanappal megelőzően az esedékesség napjára a bank által meghatározott Ft/CHF eladási

árfolyam alapján a bank a havi törlesztőrészlet és kezelési költség forintban kifejezett összegét CHF-re váltja át. A bank a havi törlesztőrészlet CHF összege és a kölcsönszerződés II. pontjában, valamint V.5. pontja alapján az értesítő levélben CHF pénznemben rögzített havi törlesztőrészlet összege közötti különbözetet a Ft/CHF árfolyamváltozásának megfelelően az adós bankkal szemben fennálló tőketartozása terhére vagy javára számolja el.

- [3] A bank erre, valamint a Ft/CHF időközi árfolyamváltozására figyelemmel a kamatperiódus leteltét követő 15 napon belül vállalta, hogy értesítőlevelet küld postai úton az adósnak, amelyben rögzíti az adott kamatperiódusra érvényes ügyleti kamat alapján számított forintban és CHF-ben kifejezett havi törlesztőrészlet, kezelési költség, konverziós díj összegét. A bank az értesítő levélben továbbá rögzíti az adott kamatperiódusra érvényes Ft/CHF deviza eladási árfolyamot is. Ezen árfolyam a megelőző kamatperiódusban utoljára esedékes havi törlesztőrészlet esedékességét két munkanappal megelőzően, az esedékesség napjára a bank által meghatározott Ft/CHF deviza eladási árfolyam. A szerződés aláírásával az adós tudomásul vette, hogy a kölcsön utolsó kamatperiódusára érvényes Ft/CHF deviza eladási árfolyamot a bank jogosult az előzőekben megállapított árfolyamtól eltérően meghatározni. A szerződés VIII.9. pontja alapján a bank által nyújtott kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása szempontjából a bank üzleti könyvei az irányadóak, kivéve, ha azok bizonyíthatóan tévesek.
- [4] A záró rendelkezések szerint a kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben az üzletszabályzat és az általános üzleti feltételek rendelkezései az irányadóak. Az adós a kölcsönszerződés aláírásával kijelentette, hogy a bank lakossági üzletszabályzatát és általános üzleti feltételeit átvette, áttanulmányozta, azokat magára nézve kötelezőnek elismerte.
- [5] A kölcsönszerződés biztosítékaul 2007. május 25-én a kölcsönösszegeből vásárolt ingatlanra az alperes javára szerződéssel önálló jelzálogjogot alapítottak.

A felperes keresete és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresetében a kölcsönszerződés részleges érvénytelensége, azaz az V.5. és a VIII.9. pontja semmisségének megállapítását kérte azok tisztességtelenségére tekintettel. Érvelése szerint a szerződés VIII.9. pontja a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára fordítja meg, miután alávetette magát az alperes által vezetett könyvekben és nyilvántartásokban foglalt adatoknak. A vitatott pont alapján az alperes egyoldalúan jogosult a végrehajtás szempontjából lényeges kérdések megállapítására, emellett a fogyasztónak csupán korlátozott joga van arra, hogy kétségbe vonja a hitelező kimutatásait. E kikötés egyoldalúan feljogosítja a hitelezőt annak megállapítására, hogy a saját teljesítése milyen összegű, illetve szerződésszerű-e. Az érvénytelen kikötés a szerződésből kiesik, végrehajtás alapját nem képezheti, így a bank által egyoldalúan kiállított ténytanúsítvány alapján végrehajtás nem kezdeményezhető [18/1999. (II.5.) Korm.r. (Kmr.) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pont].
- [7] A kölcsönszerződés V.5. pontja azért tisztességtelen, mert az alperes a törlesztőrészlet esedékessége előtt küld értesítést a törlesztőrészlet és a kamat összegéről, ezeket egy változó paramétertől tette függővé. Miután az értesítőlevél kézhezvétele után szerez tudomást a törlesztőrészletek összegéről, ezért nincs módja azzal előre kalkulálni.
- [8] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A kölcsönszerződés V.5. pontja tekintetében kifejtette, az csupán értesítő levél, ami a felek közötti tájékoztatás, együttműködés miatt kerül a felperes részére megküldésre, így értesül a fogyasztó az aktuális kondíciókról, ezért az nem tisztességtelen. Egyebekben a DH elszámolási törvények e szerződéses rendelkezést módosították, ezért az esetleges érvénytelenség oka kiküszöbölődött.
- [9] A kölcsönszerződés VIII.9. pontja érthető és világos, nem jár joghátránnyal a felperesre az, ha az elszámolás tekintetében a banki nyilvántartás az irányadó. A közvetlen végrehajthatóságot nem a kölcsönszerződés e pontja alapozza meg, hanem az, hogy közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatban szereplő követelés megfelel a bírósági végrehajtásról szóló 1994.

évi LIII. tv. (Vht.) 23/C. § (1) bekezdésében foglalt és a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. (Kjtv.) 129. §-ában foglalt feltételeknek, azaz a közjegyzői okirat alapján kezdeményezheti a végrehajtást. Ha a felperes nem ért egyet a bank nyilvántartásával, akkor a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben érvényesítheti igényét, ami azonban nem eredményezi a bizonyítási teher megfordulását. A felperes nem jelölte meg, hogy a szerződés mely rendelkezését értelmezhetné egyoldalúan, ezért ez okból a szerződési feltétel tisztességtelensége sem állapítható meg. A kikötés a fogyasztó érdekeit és jogait védi, mert a banki nyilvántartást jogszabály követeli meg a pénzintézettől. Hivatkozott a Kúria 1/2018. Gazdasági Elvi Határozatában foglaltakra is.

Az elsőfokú bíróság ítélete és annak indokai

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolásában kifejtette, az alperes lakossági üzletszabályzata és általános üzleti feltételei az egyedi szerződés részévé váltak, azokat a felperes átvette, áttanulmányozta, annak tartalmát magára nézve kötelezőnek elismerte.
- [11] A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés sajátosságaiból fakad az, hogy a felperes a törlesztőrészletek összegét előre nem tudta kalkulálni. A szerződés V.5. pontja a V.4. ponttal együtt tartalmazta a havi törlesztés esedékessége napjára vonatkozóan azt a számítást, amely alapján a bank által meghatározott Ft/CHF eladási árfolyamon a törlesztőrészlet összege meghatározható. Erre tekintettel a kikötés tisztességtelensége nem volt megállapítható [Ptk. 209. § (1) bekezdés]. A törlesztőrészletek CHF devizanemben pontosan meghatározásra kerültek, így annak mindenkor Ft ellenértéke az aktuális CHF/Ft alapulvételével kiszámítható volt, ezért e rendelkezés érthetően és világosan került megfogalmazásra, ami sem egyoldalú, sem indokolatlan előnyt nem állapított meg a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő felperes hátrányára.
- [12] A szerződés VIII.9. pontja tekintetében hivatkozott a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (Hpt.) 206. § (1) bekezdésében foglaltakra, amely a pénzügyi intézmény kötelezettségévé tette, hogy legalább évente egy alkalommal, a szerződés lejártakor pedig egyértelműen és közérthetően, teljeskörű írásbeli kimutatást készítsen és küldjön az ügyfél részére a befizetésekről. Ezzel szemben az ügyfél 60 napon belül kifogást emelhet, ennek hiányában azt elfogadottnak kell tekinteni, ami nem érinti a követelés érvényesíthetőségét. A vitatott szerződési feltételből következően, ha az alperes a szerződésből eredően a felperessel szemben peres úton kíván követelést érvényesíteni, úgy a perben őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, illetve a felperes mekkora összeget teljesített, ennek eredményeként milyen összegű a még fennálló tartozása. Ennek alapja nyilvánvalóan a saját nyilvántartása, vita esetén pedig be kell mutatnia nyilvántartása elszámolási elveit, módszereit és levezetnie a számításait. Amennyiben ezt a felperes továbbra is vitatja, azzal szemben a bizonyítás már őt terheli. Mindez nem eredményezi a bizonyítási teher megfordulását, így a kikötés a Kmr. 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján nem tisztességtelen. Emellett a sérelmezett szerződéses rendelkezés nem a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét, vagyis nem tartalmaz az alperest megillető egyoldalú jogosítványt és nem érinti a felperes kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse. Emiatt nem tisztességtelen a Kmr. 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján sem.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [13] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésében a felperes elsődlegesen annak megváltoztatásával keresetének helyt adó döntés hozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Indítványozta a per tárgyalása felfüggesztését, az EUB előtt C-34/18. számon folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Fenntartotta, hogy a sérelmezett szerződéses kikötések a Kmr. 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjaiba ütköznek, ezáltal a Ptk. 209/A.

§ (2) bekezdése alapján semmisek. E kikötések - külön bizonyítás lefolytatása nélkül - a bankot egyoldalúan feljogosítják a végrehajtás szempontjából lényeges kérdések megállapítására, mellyel szemben az adósnak kell bizonyítania, hogy tartozása nem, vagy más összegben áll fenn. A kikötés következménye, hogy a hitelező dönt az adós szerződésszerű teljesítéséről, emellett az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára megváltoztatja. A közjegyzői tanúsítványt a tartozás mindenkor összegének közokirati tanúsításaként kell elfogadni, ami alkalmas arra, hogy a bizonyítási kötelezettséget az adósra terhelje. A 93/13. EKG. tanácsi irányelv mellékletében foglaltak szerint tisztességtelen a Kmr. 1. § (1) bekezdésében felsorolt feltételek szerinti szerződéses rendelkezés (fekete lista), így e tisztességtelen kikötések a fogyasztóra kötelezettséget nem eredményezhetnek. Lényeges, hogy a tartozás közokiratba foglalása végrehajtás foganatosításához vezethet, az adós pedig csak a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben bizonyíthatja, hogy a tartozása nem, vagy nem az alperes által kimutatott összegben áll fenn (BDT2018. 3813.). Részletesen indokolta a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét.

- [14] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. A felperes a szerződéses rendelkezés joghatását tévesen értelmezte, mert e feltétel nem változtatja meg a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára egyoldalúan, a közvetlen végrehajthatóságot ugyanis nem a kölcsönszerződés e pontja alapozza meg, hanem az, hogy a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatban szereplő követelés megfelel a Vht. 23/C. § (1) bekezdésében és a Kjt. 129. §-ában foglalt feltételeknek. A közjegyzői okirat alapján kezdeményezhet végrehajtást, a felperes pedig a végrehajtás megszüntetése, vagy korlátozása iránti perben érvényesítheti igényét, ami nem eredményezi a bizonyítási teher megfordulását. A rendelkezés nem sérti a Kmr. 1. § (1) bekezdés b) pontját sem, nem ő jogosult az adós teljesítése szerződésszerűségének megállapítására (1/2018. sz. gazdasági elvi határozat, Kúria Pfv.V.22.659/2017/11.). A kölcsön és járulékai összegének megállapítása szempontjából az, hogy a bank üzleti könyvei tekinthetők irányadónak, nem tisztességtelen, mivel az nem tartozáselismerő nyilatkozat, ezért az a részére nem biztosít több jogosultságot, illetve felperes terhére sem ró több kötelezettséget és nem eredményezi a bizonyítási teher megfordulását sem. Ezzel összhangban áll az EUB C-34/18. számú ügyben utóbb született ítélet, amely az alperesi védekezésben foglaltakat egyértelműen alátámasztja. A kölcsönszerződés V.5. pontja nem tisztességtelen, a törlesztőrészletek összege meghatározott, azok forint ellenértéke egyszerű szorzással kiszámítható, egyebekben pedig a DH törvényekkel a szerződés esetleges tisztességtelensége utóbb megszűnt.

Az ítélet tábla döntésének indokai

- [15] A fellebbezés alaptalan.
- [16] Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló adatok alapján helyesen állapította meg, abból levont jogi következtetéseivel, érdemi döntésével az ítélet tábla egyetért, ezért ítéletét - az alább kifejtett részben eltérő indokokkal - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítélet táblának eljárása során azt kellett vizsgálnia, hogy a kölcsönszerződés VIII.9. pontja a Kmr. 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjaiba ütközik-e, illetve megállapítható-e a kölcsönszerződés V.5. pontjának tisztességtelensége.
- [17] A 93/13. EKG. irányelvnek a perbeli szerződés VIII.9. pontjába foglalt általános szerződési feltétellel tartalmát tekintve megegyező szerződési kikötés tisztességtelenségével kapcsolatos értelmezés tárgyában az EUB előtt C-34/18. számon indult előzetes döntéshozatali eljárás, amelynek befejezéséig az ítélet tábla a másodfokú eljárás lefolytatását felfüggesztette.
- [18] Az elsőfokú ítéletet követően hozott határozatában az EUB - értelmezve a 93/13. EKG. irányelv Melléklete 1. pontjának m) és q) alpontját - a nemzeti bíróság hatáskörébe utalta annak eldöntését, hogy a támadott szerződési kikötés tartalmával megegyező szerződési feltétel az irányelv e pontjaiban megjelölt szerződési kikötések körébe tartozik-e.

- [19] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szerződés vitatott rendelkezése nem biztosít az alperes részére jogosultságot arra, hogy kizárólagosan és egyoldalúan értelmezze a szerződéses rendelkezéseket. Az egyoldalú értelmezés azt jelentené, hogy kizárólag a bank határozhatná meg, hogy egy szerződéses feltételt, kikötést hogyan kell érteni és alkalmazni, a bankkal szerződő félnek ebbe nem lehetne beleszólása, az erre vonatkozó jogait kizárnák, a szerződéses kikötés értelmezésének jogától megfosztanák. A perbeli esetben ez a kikötés nem zárta ki a felperes jogát és lehetőségét: az alperes a saját nyilvántartása alapján meghatározta a felperes tartozásának összegét, a felperesnek a jogviszony fennállása alatt, a felmondáskor és azt követően is lehetősége volt arra, hogy nyomon kövesse a tartozása alakulását, annak törlesztését. Módja volt az alperesétől eltérő álláspontja közlésére, nem volt elzárva attól sem, hogy végső soron ezt akár perben is megtegye. A felperes rendszeresen tájékoztatást kapott a tartozásról és annak az alperes által nyilvántartott összegéről, ha pedig az abban foglaltakat vitatta, részletes elszámolást kérhetett akár a végrehajtás megindítását követően is. Mindezek alapján nem állapítható meg, hogy a kikötés a Kmr. 1. § (1) bekezdés a) pontjával ellentétes, ezáltal tisztességtelen.
- [20] Annak vizsgálata során, hogy az érintett szerződéses kikötés a Kmr. 1. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik-e, ügydöntő jelentőségű annak megítélése, hogy a felek között létrejött szerződés VIII.9. pontjába foglalt kikötése, illetve az annak alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány elfogadása a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV: tv. (Ptk.) 242. §-a szerinti joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak minősül-e. Tartozáselismerés esetén ugyanis a bizonyítási teher megfordul és az adósnak kell bizonyítania, hogy az elismert tartozása nem áll fenn (BH1990. 439.).
- [21] A fél nyilatkozatához a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon kifejezetten és félreérthetetlenül történik (EBH 2000.309.). Ennek az elvárásnak csak az olyan tartozáselismerő nyilatkozat felel meg, amelyet már fennálló,összepszerűen meghatározott követelés tekintetében tettek meg. A per tárgyát képező szerződéses rendelkezés ilyenek nem tekinthető, e kikötés esetében ezért nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai.
- [22] A kereset tárgyát képező szerződéses kikötés nem volt a felperes részéről joglemondásként értékelhető. Az egyoldalú joglemondás fogalmi körébe az a nyilatkozat vonható, amellyel a jogalany az őt kétségkívül megillető jogosultságról kifejezetten lemond. A Ptk. 207. § (4) bekezdése szerint az igényérvényesítésről, vagy a vitatásról való lemondásnak félreérthetetlennek és határozottnak kell lennie, nincs helye a nyilatkozat kiterjesztő tartalmú értelmezésének (BH1993. 673.).
- [23] Nem állít fel a keresettel támadott szerződéses kikötés a felek szerződésében olyan vélelmet sem, amely szerint az alperes az igénye alapjául szolgáló valamely egyéb bizonyítást igénylő tény, egy attól különböző, másik tény bekövetkezésével és igazolásával bizonyíthatná és így képes lenne elhárítani bizonyítási kötelezettségét a bizonyítást igénylő döntő tényre. A szerződés vitatott pontjának ilyen tartalom nem tulajdonítható.
- [24] Mindezekből következően, mivel a kölcsönszerződés VIII.9. pontja hivatkozott rendelkezése sem tartozáselismerést, sem joglemondást nem tartalmaz, nem minősíthető a fent kifejtettek szerinti vélelem hatásával bíró kikötésnek sem, a bizonyítási kötelezettség alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását nem befolyásolja, a bizonyítási terhet nem fordítja meg.
- [25] Ez azt jelenti, ha az alperes a szerződésből eredő követelését a felperessel szemben perben kívánja érvényesíteni, az 1952. évi III. tv. (továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, annak alapján mekkora összeget folyósított a felperesnek, a saját nyilvántartásában rögzített felperesi törlesztésekre figyelemmel mekkora a felperessel szembeni követelése. Az alperes erre vonatkozó tényállítása - maga a ténytanúsítvány is - nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapul, vita esetén a perben az alperesnek be kell mutatnia a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit, adatait, számításait le kell vezetnie.

Ha a felperes ezt követően is azt állítja, hogy az alperes elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet.

[26] A per tárgyává tett kikötés nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetőleg védekezési lehetőségeit és nem hat ki a végrehajtási záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.

[27] A Vht. a felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdése, illetve a hatályos 23/C. § (1) bekezdése szerint végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek, vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. § (2) bekezdése, illetve a jelenlegi 23/C. § (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel, vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa. Ha a végrehajtást kérő az adott szerződésszegés miatt közokiratba foglalt jognyilatkozattal a szerződést felmondta, akkor további feltétel nélkül helye van a végrehajtási záradék kiállításának. Ettől nyilvánvalóan eltérő kérdés, hogy a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e, a felmondás jogszerű-e, ez ugyanis a végrehajtási záradék kiállítása során érdemben nem vizsgálható (BH1997. 348., BH2002. 492.).

[28] Az ily módon kiállított közjegyzői okirat (Kjtv. 111. §) nem ügyleti, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat, amelynek kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha az adóssal kötött szerződésben előzetesen erről külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálnak. Ebből következően ilyen szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné a végrehajtást kérő a közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását. Mindezekből következik, hogy végrehajtási záradék kiállítása esetén az adós tartozását a Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja, ezért a kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az alperes részére, illetve nem ró több terhet a felperesre, mint ami őt jogszabály alapján megilletné, illetve terhelné. A fentiekből következően a bizonyítási teher a Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint alakul, annak körében a kölcsönszerződés vitatott pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, azt nem teszik hátrányossá. Ezért az elsőfokú bíróság a Kmr. 1. § (1) bekezdés j) pontjának helyes alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy a kölcsönszerződés VIII.9. pontja nem tisztességtelen, a bizonyítási terhet a felperes terhére hátrányosan nem változtatja meg.

[29] Egyetért az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontjával abban is, hogy a vitatott szerződéses rendelkezés nem jogosítja fel kizárólagosan az alperest a teljesítés szerződésszerűségének megállapítására. Az a kikötés tekinthető tisztességtelennek, amely a fogyasztóval szerződő felet - tehát perbeli esetben az alperest - jogosítja fel arra, maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. E kikötés azonban nem a szerződés rendelkezéseinek értelmezésére és nem az adós teljesítése szerződésszerűségének a megállapítására vonatkozik, mert a kikötés csak arról szól, hogy a bank a közvetlen bírósági végrehajtás megindítása céljából ténytanúsítvány kiállítását kérheti a közjegyzőtől az általa nyilvántartott adatok alapján. Önmagában a tartozásösszege szerződésszerűségének kimutatása és igazolása semmilyen szerződéses rendelkezés bank általi egyoldalú interpretációját nem teszi lehetővé, továbbá sem kizárólagosan, sem egyéb módon nem jogosítja fel a bankot arra, hogy az ügyfél, vagy a saját szerződésszerű teljesítését megállapítsa. Ebből következően a sérelmezett kikötés a jogszabályi előírásokhoz képest nem tartalmaz hátrányos eltérést, nem eredményez és nem biztosít többletjogosultságot a bank számára és nem teszi az ügyfél

kötelezettségét terheesebbé. Emellett nem csorbítja az ügyfél szerződésből eredő jogait és igényérvényesítési lehetőségét sem, nem érinti (nem vonja el) a felperes kötelmi jogát arra, hogy maga állapítsa meg az alperes szolgáltatásának megfelelőségét, megítélje és minősítse azt (BH2018. 146., Ptk. 283. §). Erre figyelemmel a vitatott rendelkezés Kmr. 1. § (1) bekezdés b) pontjába ütközése sem állapítható meg.

[30] Ettől eltérő álláspont esetén sem tekinthető az érintett szerződési feltétel tisztességtelennek. az alperes ugyanis eleget tett a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségének, nevezetesen folyósította a kölcsönt, ezt követően pedig saját érdekében állt, hogy figyelemmel kísérje a visszafizetési kötelezettség teljesítését. Ha a pénzügyintézet nem találja szerződésszerűnek az adós teljesítését, nem zárható el attól, hogy felszólítsa a teljesítésre és a felszólítás eredménytelensége esetén felmondja a jogviszonyt. Életszerű és nem jogsértő, hogy amennyiben a pénzügyintézet jogszabályi rendelkezése alapján a tartozás nyilvántartására köteles, úgy a tartozás összegének követelésekor a saját kimutatásait vegye alapul. A fogyasztó ugyanakkor nincs elzárva attól, hogy vitassa az alperes nyilvántartásaiban kimutatott tartozása összegét, illetve elszámolása helyességét. Egyrészt a Hpt. 206. § (1) bekezdése előírta a pénzügyintézetnek, hogy folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljeskörű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek, amely kimutatással szemben a fogyasztó a Hpt. 206. § (2) bekezdése értelmében kifogással élhet. Másrészt nincs akadálya annak, hogy a felek a szerződésből eredő jogvitájukban - ideértve a pénzügyintézet elszámolásának a helyességét és a szerződés esetleges felmondásának jogszerűségét is - a bíróság döntését kérjék. Minderre figyelemmel a vitatott szerződéses kikötés tisztességtelensége a Kmr. 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján sem volt megállapítható.

[31] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a tekintetben is, hogy a kölcsönszerződés V.5. pontja nem tisztességtelen, indokai azonban pontosításra szorulnak. A Ptk. 209. § (1) és (3) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel, vagy a fogyasztói szerződésben alkalmazott - a fogyasztóval szerződő gazdálkodó szervezet által meghatározott - szerződési feltétel minősülhet tisztességtelennek. A szerződés meghatározott személyek között - azok kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozatával - keletkező jogviszony, amelyből kötelezettség származik meghatározott szolgáltatás teljesítésére és jogosultság annak követelésére [Ptk. 198. § (1) bekezdés, 205. § (1) bekezdés]. E fogalom meghatározásból következően szerződéses feltételnek a szerződés tartalmát jelentő jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére vonatkozó szerződési kitétel minősül. A felperes által kifogásolt szerződési feltétel arra vonatkozik, hogy az alperes a felperes által aktuálisan fizetendő törlesztőrészlet, kezelési költség, illetve konverziós díj összegéről értesítő levelet küld a részére. Ez egyrészt nem a peres felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozata, hanem az alperes egyoldalú nyilatkozata, másrészt a szerződő felek számára nem határoz meg sem jogokat, sem kötelezettségeket. Következésképp nem szerződési feltétel, így annak tisztességtelensége sem állapítható meg. Erre figyelemmel a hivatkozott szerződési rendelkezés tartalmi vizsgálatára nem kerülhetett sor.

[32] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költsége megfizetésére, amelynek összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg.

[33] A felperes az eljárás során illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült, ezért fellebbezése sikertelenségére figyelemmel a feljegyzett eljárási illetéket köteles az államnak megfizetni [Pp. 78. § (1) bekezdés, 1990. évi XCIII. tv. 39. § (3) bekezdés c) pont, 59. § (1) bekezdés, 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés].

Dr. Béri András sk. . Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró